

EDINOST

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob torekah, četrtekah
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50
za pol leta . . . 5.— . . . 7.—
za vse leto . . . 12.— . . . 18.—
Naročnice je plačevati vnaprej na naročbo
brez priložne naročnice se sprava se
ezira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 nvt.
izven Trsta po 4 nvt.

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za
naslove s debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravnštvo ulica Molino plo-
colo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst. Odprište reklama-
cije se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorske.

„V edinosti je moč“.

Propadanje našega vinogradarstva. Uzroki temu.

Gospod urednik! Preobložen sem z delom —
torej le dve tri na hitro.

Ni nam treba biti slepimi, da bi ne uvideli,
kako nazaduje skoro povsod v naših pokrajinah
vinogradarstvo; kako prepušča naš kmet svoje vino-
grade le božji milosti. Nikjer skoro ni videti no-
vega nasada, nikjer mladega vinograda. Mnogo in
na široko bi se dalo pisati o uzrokih, ki silijo
našega vinogradnika, da se čim bolj oddaljuje od
onega, za kar je bil uprav ustvarjen do sedaj.
Lepa in velika Amerika poslala nam je v naše
pokrajine sicer mnogo novega in dobrega, a tudi
slabega, posebno pa za naše poljedelstvo, a naj-
več za naše vinogradarstvo.

Razne bolezni, ki so se pojavile in se še
pojvajo na naših rastlinah, izvirajo največ iz
Amerike. Amerika nam je poslala najbrže oidium,
po domače plesnobo na grezdu; za njo je prišla
peronospora. A da se ubranimo peronospore,
uvajati so začeli ameriške trte, s katerimi so
nam seveda prinesli najlepše darilo: trtno uš. No,
to ni še vse. Imamo še drugih bolezni, izvirajočih
iz Amerike, ki pa so skoro še hujše, nego popred
navedene, a katere, hvala Bogu, se še niso poja-
vile do sedaj v naših pokrajinah.

Seveda, proti imenovanim boleznim našli so
se lekovi, našla so se zdravila. Za ohranjenje po-
ljedelstva, posebno pa dobre kapljice navdušeni in
učeni ljudje so nam svetovali uporabljenje raznih
zdravil, načinov za prenovitev naših vinogradov;
a vse to zahteva seveda obilo stroškov, katerih ni
poznal popred naš vinogradnik. Troški istih so tako
veliki, da se le tedaj izplačuje obdelovanje in saje-
nje vinogradov, ako se isti obdelujejo racionelno
in kakor zahtevajo današnje okolnosti. No, kako
se morajo vinogradi obdelovati racionelno in kakor
zahtevajo današnje razmere, tega naš kmet ne vé,
kajti nima skoro prilike učiti se temu, nima ni-
koga, da bi mu dajal dobrih nasvetov. Nobena
pokrajina ni tako zapuščena v tem pogledu, kakor

ravno naše južne pokrajine, posebno Istra, tržaška
okolica in dosedaj Dalmacija. In nimamo šol, kjer
bi imel priliko slišati naš kmetnasvetov in naukov
v njemu razumljivem jeziku, tušimamo podpor itd.
Popred sem omenil, da je na proadanju vinograde-
stva mnogo kriva ravno Amerika.

No, mi imamo tudi drugodeželo, ki mnogo,
mного škodi: dà, ki je med glavnimi uzroki pro-
padanju našega vinogradarstva. Ta slavna dežela
je lačna Italija, in ravno tej sem hotel po-
svetiti danes dve, tri.

Vsakemu izmed nas je poznana ona zloglasna
klavzula o carini na vino. Italijanski trgovci in
vinogradniki plačujejo jako nizko takso za uvoz
njihovih vin v naše cesarstvo. Italija pridelnje
ogromno vina in dosedaj se je imela tudi jako malo
bojevati proti boleznim, naznačnim popred; ob-
delovanje stane malo in trta ne zahteva onega,
kar zahteva pri nas. Na ta način seveda so itali-
janska vina poplavila naše pokrajine; cene so bile
tem vinom take nizke, konkurenca našim vinom
tako velika, da so naša vina ostajala vinogradni-
kom v kleti in da poslednji niti niso obdelovali
svojih vinogradov isto marljivostjo, kakor popred.
No, kaka vina pa so se uvažala v Avstrijo med
drugimi in na kak način, o tem bi znal nekaj po-
vedati tudi pisec teh vrstic, ki je imel posla s tem.
Hvala Bogu, v sednji čas začel se je nekako ubra-
čati hrbet italijanskim vinom. A glej zopet drugega
italijanskega vruga! S to nesrečno klavzulo uko-
reninili so se pri nas razni italijanski bogati tr-
govci z vinom, ki imajo svoje kleti in velike „de-
positi“, naj si boče v Trstu, naj si boče v Bar-
kovijski. Le-tem ni bilo zadosti, da so uvažali vina
italijanska na veliko v naše pokrajine, marveč so
začeli v zadnji čas tudi pripravljati vino na umeten
način. Taka umetna vina stanejo malo in italijan-
ski židovi imajo veliko dobička pri tem; in ker
se ta dobro pripravljena vina dajo le težko razlo-
čevati od naših, delajo seveda našim vinom veliko
konkurencijo. A ne samo to. Tako prirejena vina zadr-
žujejo takih tvarin v sebi, da jako škodujejo zdravju.
Ni dovolj torej, da italijanski anarhisti moré ljudi
po svetu, ki jim niso skrivili najbrže niti las,

sedaj so začeli še italijanski trgovci zastupljat
nas s svojimi vini. Morilec, ki zasadi sočloveku
nož v srce, je storil to v trenutku razburjenja, v
trenutku, ko je zgubil pamet; oni pa, ki nam po-
daja strupa, dela to namenoma, se špekulacijo, samo
da zasluži! On zna, da je to prepovedano, da je
to škodljivo, ali vsejedno dela tako. Prvemu mo-
rilcu se lahko odpusti — on je pomilovanja vr eden,
a drugi, ki nam podaja zastupljenega, zdravju
škodljivega vina, ta zasluži najhujše kazni, kajti on
dela to vedoma.

No, hvala Bogu, slavna policija je prišla pred
nedavno na sled dvema takim sleparjema. Oba
sta bila iz Italije. Koliko in koliko takega vina
sta spečala ona dva nesrečneža, a koliko človeškega
zdravja je trpelo na tem! No, eden izmed njiju je
že dobil zasluženo kazen, a drugi, tako upamo, jej
tudi ne uteče.

A koliko takih imamo še v Trstu? Bog zna,
kako in koliko se še meša po tržaških „depositi
di vini“?

Okoličanski poljedelci, ki se zbirate v naši
prekoristni „Kmetijski družbi“! Pokažite, da se
zanimate za svoj obstanek, sklenite resolucijo, s
katero naprosite slavno vlado, da kolikor mogoče
poviša uvoznino na tamarindo, na glicerin, na ta
najvažnija činitelja za izdelovanje umetnih vin;
naprosite vlado, da imenuje v Trstu za komisarje
večje ljudi-strokovnjake, ki bodo imeli pravo ogle-
dovati vina po „magazinih“ v Trstu, preisko-
vati iste ter paziti na to, da se ne bode podajalo
našemu delavcu v Trstu vino, ki je sicer v ceno,
ki pa, mesto da bi ga krepilo na zdravju, da bi
mu vzdrževalo napornost in delavnost, ga še uni-
čuje in um kvari zdravje. To je grozno, kar se
podaja ubogemu delavcu v Trstu; da, nečuvno
je to. To ni niti od daleč podobno božji kapljici,
to je največ ponarejeno — ali pa pokvarjeno; ali
so pa prometki sodov, pomešani z navadnim špi-
ritom. Torej na delo!

I. S. Fojačev.

PODLISTEK

Osveta tašče.

Črtica iz malomestja. Napsal O. K. Srčan.

Miad zdravnik sem prišel v mesto M. in sem
bil radi priporočil svoje rodbine vsprejet z veliko
prijaznostjo v vseh mestnih rodbinah. Radi tega
sem kmalu služil precejšnjega denarja. V hiši svoje
seproge sem bil vsprejet posebno prijazno.

Njen oče, gospod Slavnik, je bil dober mož,
imeniten oče. Njena mati pa je bila vedno tako
prijazna in dobrotljiva napram meni, da sem več-
krat priznal sam sebi, da je gospa Slavnikova jako
ljubezniva. Samo včasih nisem mogel razumeti ža-
lostnih pogledov Slavnika, katerimi se je obračal
do seproge; podobni so bili pogledom orla, ki je
bil oropan peruti.

Njiju hči, gospodičina Minka, je bila nežna
stvarica kakih dvaindvajset let, ki ni bila sicer
grda, a tudi lepa ne.

Ker gospa Slavnikova ni bila vedno na moji
strani, sem se prav dobro zabaval s priljudno in
nežno hčerko; bil sem v Slavnikovi hiši — vsled
obilnih povabil — vsakdanji gost.

Toda kmalu so začeli govorčiti v mestu o

dobro izvedeni spletki gospe Slavnikove. I jaz sem
kmalu izvedel o tem, toda ni mi bilo veliko le-
žeče na stvari, ker me je zanimala Minka. Ali bo-
dimo odkritosrčni: do tega me niso pripravile to-
liko njene kreposti, nego njeni denar. — — —

Tako je prišel Božič. Po vseh rodbinah so se
goreče pripravljali na plesne venčke, na jour-fixe
in na druge zabave te vrste...

Minkini stariši pa so napravili ples, ki naj bi
po elegantni prireditvi iznenadil vse malomeščane.
Seveda sem tudi jaz dobil povabilo. Odbil ga nisem.

Ker se je pa povečala med tem že zelo moja
praksa, in sem ves dan hodil okoli bolnikov, prišel
sem, da si sem hotel biti točen, že prav pozno.
Moj prihod je gotovo pričakovala gospa Slavnikova
kajti jedva sem prišel po stopnicah na hodnik, že
mi je prihitela naproti vsa razburjena.

„Pomislite, gospod doktor, moj strah!“ je
začela. „Vsi gosti so že tu, moj mož in jaz imava
skrbij čez glavo, in prav sedaj se mora to zgoditi!“

„Kaj pa? Kaj pa je, milostiva?“ vprašal sem
gospo sočutno, ko sem jo videl tako razburjeno
pred seboj.

„Pomislite! Minka, to neopametno dete, je
morala biti danes — da si sem jej prepovedala to!

— na vsem delu navzoča. In popoldne, ako tudi
bi lahko vse opravila sobarica, je šla še v tej ostri
burji kupovat nekaj rečij. Sedaj pa se čuti tako
slabo, da toži, da ima omotico in bolečine v glavi.
To nam še pokvari vso zabavo! Prosim vas, go-
spod doktor, pojdite k Minki, poglejte jo in mi
povejte potem, ako je nevarno!“

Pokazala mi je sobo svoje hčere.

Res, da sem našel Minko nekoliko blede,
toda vse to se mi je zdelo, da je nastalo radi na-
pora o pripravah.

Sedela je v kotu zofe in mi ponudila, pribli-
žavšemu se, svojo ozko, nežno ročico; potem pa
mi je rekla, da jej je čisto slabo in da pada sedaj
pa sedaj v omotico.

Spoznal sem takoj, da se ni bati ničesar;
pomiril sem jo radi tega, in ustala je ter mi po-
kimala hvaležno.

Ker se je pa čutila še slabo, se je oprijela
moje roke, in tako sva se sprehajala po sobi sem
ter tje. To jej je dobro delo. Toda upala si je menda
preveč; nakrat se je začela tresti z nova in go-
tovo bi bila padla na tla, da je nisem ujel jaz s
svojimi rokami. V tem pa so se odprla vrata dvo-
rane in trop gostov se je razlil po sobi.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 13. septembra 1897.

Misli in želje odsotnih. Te trenutke je obrnen ves zaveden slovenski narod v belo Ljubljano. Ondi se vrši znameniti „vseslovenski shod“, o katerem se je govorilo širom slovenske domovine že mesece poprej. Kako je slovenskemu narodu pri srcu v teh trenutkih, ni težko uganiti, saj je danes jeden najpomembnejših dni za bodočnost njegovo. V Ljubljani zboruje cvet naroda, zboruje v ta namen, da se pogovori, kako bi mogli izvojevati zmago nad krivicami in nevarnostmi, kakoršne naš in narod bratski v Istri obdajajo v sedanji dobi. Program shodu je določen; tesno, a jedrnatost so izražene točke istega in po teh točkah naj bodo zasnovane resolucije, zahtevajoče spremembo vsega vladnega sistema po Slovenskem. Da, izpremeniti se ima, kar je v škodo slovenskemu narodu in kar mu izpodkopava obstanek za bodočnost. Ta sprememba naj bi obstala jednostavno v tem, da postane Slovenec povsodi na svojih tleh enakorodcu z gostom, ki tudi biva na slovenskih tleh. Na slovenskih tleh imej slovenski jezik je d n a k o pravico z nemškim ali italijanskim v šoli in v uradu, kjer živita mešan o skupaj; kjer pa živi slovenski narod sam, ondi imej izključno pravico naš jezik. S tem je povedano vse. A oni, ki naj slovenskemu narodu priboré to pravo, oni zborujejo danes v srcu naše domovine, v Ljubljani. Ali izpolnijo naše želje, nade, opravičene čez vse? Krepki so danes, krepki naj ostanejo, ko pride odločilna ura — v srcu države! Ali, trepetajoči in odsotni od vseslovenskega shoda, ne moremo drugzega, nego zaupati, zaupati in samo zaupati, — saj vemo: komu!

Gorje nam, ako bi nas varali — bratje! Toda, vsaj oni sami znajo to najbolje, zatorej dovolj bojazni; molitev in up, to je jedino, kar je od naše strani mogoče z Vami na tem zgodovinsko važnem shodu.

Možje, junaki, storite svojo dolžnost in po rokah Vas bode mo nosili! Vaša imena, baš Vaša, najbolj imenitna v vsej dosedanji zgodovini našega naroda, ostanejo zabeležena, vsaj veste, kje? V veliki zlati knjigi našega naroda!

Pa še do Vaju jedno vročo prošnjo, vidva slovenska brata, blagovestnika izna Istrali Pevadita na tem velikem shodu, kako nas skelijo naše rane, nas, Vajine brate. Saj poznata te rane, ogle predobro! — rane tužnih, nesrečnih Istranov.

Na ta shod pa pridejo tudi bratje z drugih slovanskih plemen; pridejo, da se pouče na viru o naših težnjah, da vidijo, kako treba nastopati, da koristimo drug drugemu na velevažnem pozorišču, ki otvori zopet svoje prostore v dan 23. t. m. — za boj, za najhujši narodni boj v Avstriji v drugi polovici tega stoletja.

Na Vas vseh je, da zmagate Vi, ki ste — močnejši; na nas odsotnih pa je, da Vam ključemo iz dalja svoj pozdrav, Vam, naša nada, naš up!

Obsojena volilna sleparstva. Povsodi so jednaki! V Pazinu in — v Celju. Vsako sredstvo jim je dobro o volitvah. Ako se jim zdi, da imajo premalo volilcev, pa fabricirajo nove kar na debelo. Tako so svojedobno delali v Pazinu o vo-

Kaj sem hotel začeti? Od vseh strani so prihajali sorodniki, prijatelji in znanci, ki so menda napačno razumeli ta položaj. Glasno sem hotel razložiti svojo situacijo, toda glas mi ni mogel iz prsi. Samo nerazločno sem mrmral, česar pa niso mogli razumeti okolu stoječi. Gospa Slavnikova, moja bodoča tašča, se je prerila skozi vse goste in me nakrat objela vsa ginjena in je zaklicala: „Kdo bi si mislil to, kdo bi si mislil to!“

Neizrečeno mi je bila hvaležna, da sem rešil Minko, ki se je tedaj že zopet zavedla.

Denar in ljubezen!... To je bila in bode še želja vsakega mladeniča!... Ni se čuditi, da sem se zelo veselil današnjega svojega dogodka. Upati mi je bilo, da dobim Minko in njen denar. A pomislil nisem, da dobim z Minko tudi taščo. No, saj se mi ni zdela hudobna gospa Slavnikova!

Med tem sem vsprejemal, držé Minko ob roki, voščila svojih znancev. Minka me je pogledovala veselo in se nasmehovala. Lahko je zarudela, ko sva stopala po dvorani in in jaz sem jej dejal:

„Hvala ti, Minka!“

Ničesar ni odgovorila, le stisnila mi je roko. (Zvršetek pride.)

litvah v upravni svet občine, in tako so delali o o zadnjih državborskih volitvah — v Celju. In ta nemoralna sretva, ta sleparstva na voliščih je sedaj obsodilo državno sodišče na Dunaju. V „Südsteierische ost“ čitamo namreč, da so o zadnji državnozdrski volitvi za mestno skupino celjsko, kar ca trume dijurnistov, komijev in sličnih oseb tik pred volitvami izkazali letni dohodek nad 65 gld. Davčna oblast jim je hitro odmerila davek; politična oblast jih je primerno naglavo upisala ed volilce. Na tak nemoralen način si je nemška stranka nafabricirala toliko novih volilcev, kolikor jih je trebala, da je bila gotova zmage. Svojo gvo bi hoteli staviti, da nijeden vseh onih novih volilcev ni izkazal ali ne izkaže letos letnega doodka nad 650 gld. Kdo bi neki plačeval davek od dohodkov, katerih — ni?! Tega ne stori nikdo rad; nemškutarski komiji celjski pa tudi p!

Naša slovenska stranka ni mogla molčati na taka volilna — sleparstva. Več narodnih volilcev je uložilo pritožbo na državno sodišče. Dotična razprava se je vršila dne 8. julija. Zatožbo je zastopal odvetnik dr. Ivan Dečko, ki je drastično slikal gta sleparstva. Senzacija pa je vzbudilo, ko je konstatiral jeden slučaj, ko je politična oblast upisala jednega takega novega volilca še predno je isti zhteval to, oziroma, še predno je izkazal svoj letni dohodek. To bi kazalo, da je bil dotični referent že popred obveščen o tem, kaj nameruje nemškutarska stranka, ali pa je bil nadahnen proroškim duhom, tako, da je vedel že danes, kar zaprasi jutri ta ali oni nemškutarski volilec.

Nas zanimajo posebno ti volilni manevri. Zato, ker so podobni istrskim kakor jajce jajcu. Še bolj nas pa veseli, da je državno sodišče najstrože obsodilo taka sleparstva. Se svojo obsodbo od dne 8. julija 1897 št. 213, je izrekle državno sodišče, da se je upisanju onih novih volilcev, izvršenem po okrajnem glavarju v Celju, uradnim potom kršilo po ustavi zajamčeno politično pravo volitve v državni zbor. Dravno sodišče je izreklo, da se je na zavraten način doseglo to upisanje novih volilcev in je s tem moralno obsodilo vso stranko, ki je uprizorila ta sleparstva. S to obsodbo višega sodišča pa je moralno obsojena tudi italijanska stranka na Primorskem, ki je pravi neprešežen mojster v izbiranju nemoralnih sredstev o volitvah.

Agitacija Nemcev proti vladi. Včeraj so zborovali v Tešinu sileški Nemci. Zbranih je bilo do 1300 zaupnikov. Vsprejeli so par resolucij, v katerih se napada vlada, se obsojajo jezikovne naredbe kakor škodljive nemškemu narodu, ter se obsojajo nemški konservativci, ker podpirajo sovražnike Nemcev v odločilnem boju sedanjem. Posl. Türk se je posebno hudo zaganjal v poljsko aristokracijo, in je imenoval Poljake — uši med narodi avstrijskimi. Posl. Schücker je proslavljal slovo med vsemi Nemci in posl. Heege je prisegal, da njega stranka hoče vztrajno delati za slovo med vsemi Nemci. Navdušenje je bilo splošno in peli so — „die Wacht am Rhein“. Druge nesreče ni bilo. Radovedni smo le, kedaj nastopi katzenjammer po tem strašnem polit. krokanju.

„Deželno izdajstvo“. Graški „Tagblatt“ je poročal, da so Francozje v Alzaciji in Lotaringiji čestitali francoskemu predsedniku Faure-u na njega povratku iz Rusije in obsoja ta čin kakor „izdajstvo“ ter pravi: „nemška vlada bode že vedela primerno poučiti te francoske malopridneže“. Fanté, ki je pisalo te čenče v graškega dihurja, menda noče znati, kaj bi bilo, ako bi avstrijska vlada ravnala po njegovem receptu z bolniki, ki trpe na „domotožju“ po — Prusiji. Ti ljudje res ne čutijo bruna v svojih očeh!

Car v Italiji. Iz Petrograda brzovjavljvo rimski „Tribuni“, da se je te dni, povedom bivanja kralja Umberta na Nemškem, v Wiesbadenu določilo vse potrebno za obisk carja Nikolaja v Italiji. — Ruskim poslanikom na italijanskem dvoru je imenovan grof Nelidov, dosedanji ruski poslanik v Carigradu. Nelidova štejejo med najboljše diplomate.

Različne vesti.

Prošnja. Tržaška ženska podružnica Sv. Cirila in Metoda vabi najljubneje vse rodoljubne dame, trgovce in obrtnike, da podaré kaj, bodisi galanterijskega blaga, igrač ali jestvin za namero-

vani „bazar“, ki bode o priliki koncerta dne 19. t. m. v društvenem vrtu pri sv. Ivanu. Prosi se prav lepo, da se vsakdo odzove temu vabilu ter pošlje kaj vsaj do 15. t. m. v „Tržaško čitalnico“, Via S. Francesco št. 2. Sprejme se drage volje vsaka malenkost, ker vse pripomore do lepega vspeha.

Ne zabite rodoljubje tržaški, da smo ravno mi veliko dolžni družbi sv. Cirila in Metoda! Zato naj ne ostane ta klic brez vspeha!

ODBOR

tržaške ženske podružnice.

Imenovanja. V področju višega deželnega sodišča primorskega so se izvršila za sedaj nastopna važna imenovanja:

Dvorni svetnik, predsednik ces. kr. trgovinskemu in pomorskemu sodišču v Trstu g. Leon dr. Fio c h i, postal je dvorni svetnik ad personam v činu in s plačo V. razreda; viši ces. kr. državni pravdnik v Trstu Karol vitez D e f a c i s je imenovan predsednikom c. k. okrožnemu sodišču v Gorici; c. kr. višega sodišča svetnik, g. Filip conte D a n d i n i d i S y l v a, je imenovan podpredsednikom c. kr. dež. sodišču v Trstu in c. kr. deželnega sodišča svetnik, gosp. M a t e j T r n o v e c imenovan je svetnikom na c. k. višem sodišču v Trstu.

Poleg teh so se izvršila razna premeščenja dež. sodišča svetnikov, imenovanja novih deželnega sodišča svetnikov, tajnikov na višem dež. sodišču, okrajnih sodnikov in namestnikov drž. pravdnika. Vsa ta imenovanja prinesemo v današnjem večernem izdanju, ker nam za danes nedostaje prostora.

O sedanjih razmerah moremo biti zadovoljni s temi imenovanji, kajti prvi trije imenovani se razmerno večji našemu jeziku, o poslednjem pa niti ne govorimo, ker je že znan, kakor oče slovenskemu uradovanju — seveda, kolikor ga je tega uradovanja — na sodiščih primorskih. Poslednjemu moramo le čestitati na zasluženem povišanju, o prvih treh pa izrekamo nado, da se na svojih novih mestih pokazuje ne le objektivne sodnike, ampak da bodo z jednako dobrohotnostjo in ljubeznijo čuvali tudi jezikovna prava našega naroda, zajamčena v — zakonih.

Odlikovanje. Njeg. Velič. cesar Fran Josip je podelil profesorju Jagiču častno svetinjo za znanost in umetnost, drž. poslancu opatu T r e u i n f e l s u pa komturski križec Fran Josipove a reda.

„Slovenski izgredniki“. Znana vlačuga iz Fichte-Gasse na Dunaju, ki čuje na ime „Neue Freie Presse“, izliva v svoji zadnji številki svoj srd na mestni zastop ljubljanski, ker je ukrenil potrebno, da glasoviti „Südmärkischer Säugerbund“ ne bode mogel uprizarjati po slovenski Ljubljani velikonemških demonstracij in žaliti narodni čut domačega prebivalstva. Tevtonom ne zadošča, da uprizarjajo svoje prusjaške orgije tam gori v Aschu in Hebu, marveč bi hoteli tudi po naših mestih izzvati izgrede — pardon, širiti „die voranleuchtende Kultur!“

Ljubljanskemu mestnemu zastopu po sedanjih razmerah uprav narekovani odpor proti nemškemu izzivanju označa „N. Fr. Presse“ kakor sovražtvo do Nemcev. Ne, to ni sovražtvo, to je le najnaravniji čin samoobrane, kakoršen je lasten slehernemu bitju na svetu! V dokaz narodne srditosti navaja „N. Fr. Presse“ tudi dejstvo, da je mestni zastop ljubljanski dovolil podporo slovenskim izgrednikom (?) v Trstu

Ali ste jo videli vlačugo, kako laže! Ne izgrednikom, ampak nesrečnim rodbinam zaprtih okoličanov je dalo mesto ljubljansko podporo. In ta drznost! Ljudje, ki uprizarjajo demonstracije v velikem stilu, ljudje, ki zasramujejo avstrijske orožnike, ki kamenajo avstrijske vojake, ki mečejo v jarke avstrijske uradnike, vršeče svojo službo v uniformi, ki pretepajo do krvavega javne organe, ki nečuvnim cinizmom gasio v blato vsako avtoriteto, ki uhajajo na tuja tla, da tam izdajajo svojo državo in svojega cesarja — taki ljudje, pravimo, hočejo govoriti o izgrednikih??? In naj so tržaški okoličani zakrivil ne vemo kaj, vlačuga iz Fichtegasse je že davno izgubila pravico soditi o drugih. Naši okoličani so in ostanejo uzordravljeni v primeri z onimi, katere zavaja v veleizdajstvo v prvi vrsti — „Neue Freie Presse“.

Velike vojaške vaje na Ogerskem. Včeraj je dospel v Totis nemški cesar Viljelm. Na kolodvoru ga je pričakoval naš cesar z nadvojvodi. Oba monarha sta se objela prisrčno.

Za podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani je nabralo tamošnje vrlo ognjegasno društvo o priliki praznovanje rojstnega dne Nj. Veličanstva 2 gl. 25 nvč. — Srčna hvala vrlému narodnemu društvu!

Razprava radi volilnih izgredov na Kontovelju. Včeraj, dne 13. t. m. se je vršila razprava proti Ivanki Bukovec iz Proseka, Josipi Guštin iz Kontovelja, Slavoju Bratulič iz Proseka in Franu Ukmar iz Proseka, obtoženim radi volilnih izgredov zblivših se 18. in 19. marca t. l. na Kontovelju. Obravnavi je predsedoval gosp. svetnik Dejak, zatožbo je zastopal državni pravdnik namestnik Fraus, branitelj pa je bil dr. Gregorin. Po završeni razpravi obsojeni so bili: Ivanka Bukovec na 4 meseca, Josipa Guštin na 3 mesece; Slavoj Bratulič na 4 mesece, Fran Ukmar na 3 tedne. Natančneje poročilo prinesemo v eni prihodnjih številkih.

Toča. Strašno vreme je bilo minole nedelje. Temnosivi oblaki vlačili so se po nebu, pihal je silno neprijeten veter in vse ozračje je bilo napolnjeno z elektriciteto. Hkratu je začela padati toča, nekatera zrna so bila debela kakor orehi. V okolici sta menda posebno prizadeta Rojan in Škedenj. Ostala okolica menda malo.

Z Gročane v Istri nam pišejo: „Danes popoldne ob 5 in pol se se privlačili točonosni oblaki z morja in med silnim vetrom jela je padati debela toča. V četrt ure bilo je vse razbito; uničen up kmetovalcev. Hrib Gročanski in tudi Veliko Gradišče je belo kakor po zimi. Drevesa stojijo gola, kakor v jeseni, Pobitih je tudi več šip. Škoda je velika.“

Ubogo ljudstvo! Vlada, poslanci, storite svojo dolžnost!

Velepomenben slavolok. Dne 7. t. m. je došel v Šentrupert na Dolenjskem ljubljanski knezoškof dr. Missia. Dovedlo ga je tjakaj cerkveno opravilo. Šentrupercani so postavili več slavolokov in jednega je postavil tudi občinski zastop. Na tem pa je bil mesto običajnih napisov sledeči napis: „Prezvzvišeni dušni pastir — daj nam zateljeni mir!“ Viri trdijo, da je ta napis cikal na — kranjski mejnarodni prepri.

„Beljaška Urša“ kakor so imenovali koroški Slovenci v Beljaku ishajajoči, našemu narodu okrajno krivični list „Deutsche all-gemeine Volks Zeitung“, je prominula. Ta list je užival neumevno svobodo in celo tiskovni zakon mu ni mogel do živoga. V poslednjem času pa se je v svoji zmagonosti začela zadirati celo v dr. Steinwenderja, čegar stranko je podpirala. To pa jej je nakopalo veliko pravdo. Urednik je moral iti za vrata in list se je preselil v Ljubno, kjer pa ni imel življenjske sile. Tako pa je moral poginoti na sušici 1. dne t. m. R. i. p. l. Naj bi se zgodilo jednako vsim takim pravico in reanicoljubom!

Sedanska slavnost v Celji. „Domovina“ poroča da so celjski prujaki dne 2. t. m. tudi proslavljali bitko pri Sedanu in sicer s pivopitjem in „helló“-tuljenjem pozno v noč. Voditelj pa je bil tej slavnosti avstrijski c. kr. profesor P o m m e r. — Radi bi vendar prašali te ljudi, ali imajo svojo posebno licenco od merodajne strani za tako izdajsko postopanje, da si upajo take reči početi kar meni nič tebi nič? In drugič: kaj-li menijo s takimi neslanimi slavnostmi? Hočejo-li koga dražiti in spominjati na moč prusjaštva, ki zamore vsak hip uprizoriti zopet tak „Sedan“? Dragi „heiló“, — — tempi passati!

Slovensko gledališče v Ljubljani. „Slovenski Narod“ objavlja prvo poročilo o novi gledališki sezoni. Po tem poročilu se program intendantice v toliko izpremenil, da se bode v bodoče tudi oziralo na domačo literaturo. Ta korak intendantice je jako hvalevreden, dasi je težko izvedljiv. Vendar, ker drugi narodi gledajo tudi na to, da si obdržijo v svojih gledaliških častno mesto, hoče to isto tudi Ljubljana v slovenskem gledališču. Intendantica uprizori več iger jednodejansk od mladega pisatelja R. Murnika in večo dramo („Romantične duše“) od Cankarja. Slovensko občinstvo se prav gotovo privadi na domače proizvode in slovenskim dram. pisateljem ter igralcem bode naloga, zadovoljiti občinstvo s slovenskimi izvornimi proizvodi.

Vabilo na besedo, katero prirede novomeški akademiki v korist podpornima društvoma za slov. visokošolce na Dunaju in v Gradci, v Novem mestu dne 18. septembra 1897. Vspored: 1. E. Grieg:

„Peer-Gynt-sujita II.“ četveroročno na klavirju. 1. a) R. Schumann: „Sestrica drage...“ pesen. b) K. Goldmark: Dotina pesen iz opere „Domači cvrček“, samospeva za sopran. 3. B. Smetana: Šesterospjev iz opere „Podana nevesta“. 4. a) A. Förster: „Zapuščena“, pesen. b) A. Rubinstein: „Azra“, pesen, samospeva za bariton. 5. L. v. Beethoven: „Skotske pemi“ štev. 13. in 7., samospeva za alt, spremljajo klavir, gosli, čelo. 6. H. V. Ernst: „Elegija“, za gosli in klavir. 8. šalo-igra „Narobe ideal“. V prostorih „Nar. doma“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: sedež 60 nvč. vstopnice za stoj 30 nvč, za dijake 20 nvč.

Nova pošta na italijanski meji. V Brazzanu (po slovenski bi se reklo morda P o d b r e g, ker leži kraj pod bregom. Stavec.) na Goriškem okraj Gradiška, se je ustanovil nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in tožnjo pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hraanilničnega urada Zvezu bode imel s poštnim uradom v Korminu po vožni pošti Dolenji Kormin in razven tega po poštnem selu, ki bi hodil jedenkrat na dan v Kormin.

Iz Ajdovčine nam pišejo: V Vašem cenjenem listu že označeno svoto 28 gl. za rodbine zaprtih okoličanov so darovali: Velečastiti g. dekan iderski izročil prigodom banketa v društvu „Edinost“ v ta namen častitemu g. J. Dugulinu 10 kron; Častiti g. J. Dugulin 6 kron. Po 2 kroni so darovali slednji: Fran Čibej, Slavojjub, Štefan Batič, Slavoj 3 z imenom „Nekdo“. Nadalje so darovali po eno krono: F. Pitamič, Marušič, Janko, Kalin, Fran Bratina, A. Bonne, Jožef Marc, Štefan Stekar, Karl R., F. Florenini, Fran Logar, Alojzij Šmuc, M. Malik, Ignacij Kovač, Vladimir Slavoj II., Josip Jamšek, z imenom „Nekdo“. Nadalje so darovali po 80 stot.: Gočan in Nekdo. Po 60 vinarjev so darovali: Anton Fajgel in J. Hrovat. Po 40 stot. so darovali: Lovro Kalin, Lamprek in Janez Kerbel. Skupaj 56 kron. Vsem darovateljem bodi na tem mestu izročena zahvala na činu, ki je dokas usmiljenega srca in — rodoljubja.

Na slov. oddelku deželne kmetijske šole v Gorici začne se dne 8. novembra t. l. nov dvoletni tečaj.

Razpisanih je 8 štipendijev po letnih 100 gl. Prošnje je dopolniti želebnemu vodstvu do 15. oktobra t. l.

Da se učenec sprejme v šolo, mora dokazati: da pritrde vstopu v šolo stariši ali varuh; da je prosilec dovršil 16. leto; le če je kedo telesno posebno krepak, sprejme se tudi po dovršenem 15. letu, če ga je vodja, kateremu se ima predstaviti, spoznal za sposobnega že poprej, nego je vložil prošnjo za sprejem;

da je lepega, npravnega vedenja;

da je prosilec z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo;

da je telesno sposoben zvrševati navadna kmetijska dela;

da je dovolj izobražen, kar je dokazati v vsprejemnim izpitem.

Kolekovani prošnji je priložiti: krstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo ubožnosti, zdravniško spričevalo, županstveno spričevalo glede npravnega vedenja in izjavo starišev ali varuhovo, da so zadovoljni, da prosilec vstopi v kmetijsko šolo.

Vsprejemajo se tudi plačujoči učenci, ki pa morajo priložiti prošnji tudi izjavo starišev ali varuhovo, da se zavežejo plačevati za učenca po 10 gl. v predplačnih mesečnih rokih.

Učencem — štipendijstom in plačujočim se odškodujejo teža kmetijska dela z denarnimi nagradami, katere se odmrirjo po vrednosti storjenega dela; to pa še b tedaj, ko se je učenec dobro izvežbal v tem al onem delu, da ga zamore samostalno opravljati. Za navadne praktične vaje v kmetijskem deluse ne dajejo nagrade.

Vsaki učenec mora prinesiti seboj: jedno odejo, vsaj 2 para rjuh, vsaj 2 para spodnjih hlač, 2 navadni in 2 boljše rajci, 6 parov nogovic, 6 žepnih rut, 2 obrisaki, par boljših in par močnejših čevljev, jedno vsakanje in jedno praznično obleko, česalo, ščetko za obnavalo in jedno za obleko.

Učenci dobivajo vzavodu hrano in stanovanje. Za hrano jim je lačati na mesec kacih 8 gl. Svečavo in kurjav dobivajo brezplačno. Za snaženje perila mora vskdo skrbeti sam.

Svobodni glasovi. To je nov list, katerega so začeli izdajati v Celji. Izdajatelj, lastnik in urednik listu je Rok Drogenik, tiska ga „Narodna tiskarna“ v Ljubljani. „Namen listu je širiti svobodnemiselnje ideje in prebujati ljudstvo. List bode stal na stališču znanstvenega socijalizma, pisan bode ljudstvu v pouk in zabavo. Prinašal bode povesti, pesmi ter poučne sestavke o vseh strokah človeškega znanja. Pisava mu bode poljudna in vsakemu umljiva. „Svobodni glasovi“ hočejo biti v istini s v o b o d n i, kakor še ni bil nobeden jednak list na Slovenskem“.

Ako bi to Slovenec storil! V Trbovljah je neki nemški rudniški uradnik pobegnil od premogokopne družbe ter zapustil mnogo dolga. G. T., v ondotnih krogih jako znan gospod, se je o tej priliki izjavil tako le: „Ako bi to storil kakšen Slovenec, bi ne bilo čudno, da pa je olikan Nemeč storil kaj takega, to je zares čudno!“ — Še bolj čudno pa je, da je Slovenec toliko omikan, da kaj takega ne stori in da se take stvari dogajajo navadno med „omikanimi“ Nemci. Je že čuden križ, kjer — Boga ni!

Nekaj zabavnega iz Italije. V Neapelju je bil pred kratkim pogreb nekega ondi zelo slovečega človeka. Ta človek se je imenoval Mariano Marra in je bil predstojnik „Camore“, to je zloglasne roparske in tatinske zadruga. Marra je bil dobro poznan v vseh neapolitanskih krogih, njemu se bili podložni vsi razbojniki, morilci, tatovi in stopači mestnega okraja sv. Lorenca in reči se mora: bil je strog. Brez njegove vednosti in volje se ni smelo nikogar okraati, nikogar zabosti. On sam je bil v mladosti velik ropar in marsikaki žrtvi je pokazala ost njegovega noža pot v večnost. V poznejših letih pa se je pečal samo še z organizacijo „Camore“ in ako je rabil nož, rabil ga je samo, da kaznuje kakega poredneža v svoji armadi: razrezal mu je obraz. Ali kakor vsi neapolitanski hudodelci, bil je tudi Marra jako pobožen človek. Svojim podložnim je zabičil, da morajo pred oltarjem Marije pomočnice, katerega so hoteli okraati, moliti naslednjo molitvico: „Glej Marija, ne storim tega iz nespoštovanja do tebe, ne za to, da bi kradel, a storim radi tega, ker si neskončno krasna tudi brez vsakega lišpa in pa zato, ker sem tako strašno — lačen. Ave Maria, gratia plenitid“. Da bi se pa ne zlagali pred Marijo glede lakote, se morajo postiti po 24 ur pred vsako tako kradnjo, da so potem zares lačni. Nasproti občinstvu je bil Marra sama uljudnost. Če je bilo komu kaj ukradenega, seveda razun denarja, dobil je vse poštene nazaj, zato pa so morali ljudje plačati nekaj malega. Ako se je pritožil kdo, dejal mu je Marra da mu tudi v zastavnici ne dajo več za to. S policijo je živel v najboljšem prijateljstvu. A njegov pogreb je bil izredno sijajen. Pred rakvijo korakala je godba in za rakvijo so stopali cvetovi neapoljskih hudodelcev. Sprevod je šel po vsem mestu in marsikoga je stresel mrz ob pogledu nanj.

Narodne žrtve. Neki duhoviti irski politik — in Irska ima takih gotovo veliko — piše v neki inozemski list zelo duhovito, a tudi zelo sarkastično črtico o narodnih žrtvah. Črtica slove: za narod moraš žrtvovati vse, kar imaš, premoženje, čast, srečo, zdravje, svobodo in življenje. Ako si pravi rodoljub, ne smeš nikdar misliti na-se, marveč vedno le na narod, ne smeš se nikoli zabavati, veseliti, uživati veselje, to pa brez obzira na to, ako si tvoji sorodoljubi privoščijo vse to v obilni meri. Za tvoje rodoljubno delovanje ne zahtevaj nikdar primerne plačila, pa brez obzira na to, ako imajo tvoji sorodoljubi, ki so morda mnogo manj potrebni nego ti, mastno plačo za vsako mrvico narodnega dela. V narodni vojski ne zahtevaj nikdar jednake veljave s svojimi soboritelji, ampak smatraj se za najnižega vojaka, pa ako storiš neizmerno več in ako imaš neizmerno više zmožnosti, nego oni, ki se smatrajo „generali“. Za narod žrtvuj ves tvoj denar, pa ako tudi stradaš ti, samo da dobro žive oni, za katere se žrtvuješ. Ako se pregreši tvoj sorodoljub v kakem obziru, vzemi njegovo pogrško na-se in daj se zapreti mesto njega itd. itd. V zahvalo za vse tvoje žrtve prinese po tvoji smrti ta ali oni dnevnik suho frazasto poročilo, da si umrl in da si bil vrl rodoljub in narodni mučenik v pravem pomenu besede in da naj ti bode „zemljica lahka“ in naslednji dan te pozabi narod, isti narod, za katerega si dal mozeg in kri. Kaj takega velja morda tudi kje drugje, ne samo na Irskem.

Ženski „parlament“ na kmetih. Da nimamo samo možaki svojih burnih in viharnih — shodov, da nas marveč tudi ženske znajo posnemati, da celo prekašati, uči sledeča iz dalja jako mikavna, v bližini pa nekoliko manj prikupljiva dogodnica na Dobravi blizu Ljub. Kar nosi na Dobravi ženska krila, tako se poroča „Sl. Nar.“, je bilo dne 24. avg. na nogah. Po daljšem klepetanju, katero je bilo tako živahno, da so se možki kar poskrili, razdelilo se je ženstvo „na dva kampa“ in začel se je boj. Letalo je kamenje, prekle so se lomile na glavah in ramah, srpi so bliščali, nohtje so praskali, vrišč pa je bil tak, da se je slišalo pol ure daleč. Ženske so se neusmiljeno ruvale in pretepale. Iz jedne hiše so bile zastopane v boju tri generacije. Gospodinja je sukala poleno, nje hčerka je rabila nohtove, stara mamica pa je klestila s preklo. Boj je trajal dolgo in še le proti večeru so ostavile ženske bojišče in si šle hladit dobljene rane. Nasledki obojestranske „obstrukcije“ pa so bili taki, da je poleg prekel in polen obležalo na bojišču toliko las, da bi se po izpovedi strokovnjakov in očividcev lahko napravilo iz njih več žimnic. Mošje, ki poznajo kroniko pretepev v deželi, trdijo, da take ženske bitke še ni bilo v tem stoletju na Kranjskem, kakor je bilo dne 24. avg. 1897. — No, mir pa baje sklence ljubljanski forum v Križankih, ki je pričel te dni vsakojake razprave radi tega poboja.

Zanimiva popisna pola. V Petrogradu se vršijo letos trije znameniti kongresi. Prvi je bil kongres zdravnikov, drugi kongres geologov ali zemljeznancev in tretji, katerega je istotako otvoril veliki knez Konstantin, je kongres statistikov ali zgodovinarjev. Na tem kongresu se razpravljajo jako zanimive točke iz zgodovine Rusije. Veliki knez Konstantin je predstavil predstojnike kongresa carju in carici, ki sta bila jako prijazna z gospodi. Ko so predstojniki statističkega kongresa v Petrogradu posetili dvorano za ljudsko štetje, pokazala se jim je štetna pola, katero je izpolnil car svojeručno. Ista se glasi: „Ime in priimek: Nikolaj Romanov; stan: car vseh Rusov; kateri poklic in katero glavno opravilo: gospodar vseh dežel v ruskem cesarstvu; kateri poklic je postransko opravilo: zemljiški posestnik in kmetovalec.“ Za carico je car tako-le izpolnil te rubrike: carica vseh Rusov; gospodarica vseh rusko carskih dežel; najvišja sodnica vseh ruskih ženskih delavskih društev itd. — Zares zanimiva popisna pola!

Mesto kolesarjev. V Ameriki je mesto z imenom Denver, katero se po pravici nazivlje „mesto kolesarjev“. Prebivalcev ima mesto 165.000, kolesarjev pa je 25.000. Umevno je samo ob sebi, da je vse mesto polno kolesarjev, katerih kar margoli po vseh ulicah. Po cele družine so ondi na kolesu, oče, mati in otroci. Kaj pa še oni, katere vodi poklic v oddaljeni kraj od doma. Kolesa se poslužujejo uradniki, učitelji, zdravniki, pismonoše, postreščeki; s kratka: vse. Pred vsako prodajalnico ali uradno hišo je polno koles in pri tem se pripeti večkrat kaka nepravilica. Pri vsem tem pa tudi ni čudo, ako vsaki hip zmanjka komu kolo. Zaradi tega se je ustanovila neka zavarovalna družba, ki z letno premijo 3 dolarjev zavaruje kolesa. — Radi bi vedeli, kaj bode z vsemi temi vehikli, ako nastopi naš Bajde se svojim biciklom, katerega ne bode treba goniti z nogami. To bode starega železja!

Salonska knjižnica.

(Zvršetak.)

Učiteljska pripravnica izpozna pregrešno življenje svoje gospodinje. To obuja v nji strasti in hrepenenje po ljubezenskem užitku. Postane torej ljubimka bogatega pustolovca. Da si pridobi učiteljsko službo, uda se okrajnemu šolskemu svētiku, ter si s tem steče njegovo mogočno protekcijo. Slednjič postane soproga starega barona bogataša, le, da „zabava, veselje, razkošje“ odslej vladajo na gradu.

„Doktor Strnad“. Ta novela nam zanimivo in živahno riše, kako je ekscentrična, nemoralna ženska zavedla dra. Strnada, da je ostavil svoje zaročenko, da bi se žnjo poročil, kar je pa zaprečil njegov brat, razkrinkavši mu vso neznačajnost njegove izvoljenke.

„Te punice, te punice...“ se vredno sovrščajo doktoru Strnadu. Novelica nam kaže

nebrzdano strastno ljubezen in nje žalostni konec ter kakor kontrastidealno deklisko ljubezen in srečo v zakonu. Možaljna „Danica“ ter njene zavedne tovarišice so opisane skoro prenaturalistično. Zdi se mi, da ta novela pogreša onega pesniškega čara, katerega rabi spis, da postane v istini leposloven umotvor.

V „Institutk“ nam pisatelj kaže, kako je iz moderno izobrazem gospodičine postala pridna praktična žena.

„V m r a k u“ je prekrasna idila iz otroškega življenja, psihološki mojstersko izvedena, pravi biser v tej zbirki.

„Pavlina“ kaže tekmovanje dveh profesorjev v ljubezni do svoje gojenke, oziroma, kako se ona pojavlja na ludovit način.

„O te ženske“ pa kažejo v treh črticah, kolika razlika je mej teorijo in prakso, kedar imajo možje kaznovati prestopke svoje žene.

V vseh novelicah se nam rišejo zlasti ženski značaji. Dasi so nekateri možki (n. pr. lehkomišljivi dr. Strnad; ota profesorja v Pavlini, in zlasti stari profesor Wästein) opisani istinito mojstersko, vendar oni nikjer ni-o na prvem mestu, temveč vedno le v ozidji. Ženski značaji pa so se zlasti dobro pogodili pri opisu strastnih, demoničnih, grešnih (n. pr. Irma in Marta). Teh je tudi v povesticah večina. Krepostnih, idealnih je prav za prav le dvoje (Rezika in Vida, k večjemu bi prevzeli sem še Franciko.) Ženske „srednje vrste“ brez vznešenosti, prav praktična bitja, — tako v dobrem pomenu besede: Ida in Pavlina — v slabem: Albina in Danica — so sicer opisane dobro, a brez prave ljubezni.

V obče nam kaže Govekar, da je vrlo poučeval ženska srca, a da je zlasti mojster v risanju ženskih strastij.

Novelice so vse zanimive, no naravno je, da v njih ni mogoče, dokazati toliko tehnike kakor v večjem delu, v romanu. Dejanje je torej večinoma priprosto. Kljub temu nam podaja n. pr. „Doktor Strnad“ prav živo sliko poletenskega bivanja v kopeli; „Te punice“, jako prijetno sliko družinskih zabav, „Primo loco“ živo in ostro debato v krajnem šolskem svetu, in tako nikjer ne manjka plastičnih opisov, in v vseh se kaže Govekar mojstra.

Omenim naj tudi, da je pisatelj uvedel v svoje povesti kakor nov tip vojake, častnike, ki so bili dosedanjim našim pisateljem večinoma neznan ali pa jim rabili le v epizodne vloge. Pripomniti moram glede na tehniko le, da v zbirki zelo moti prepegosto uporabljanje istega motiva, važnega za nadaljni razvoj dejanja. Marta pade v jezero, iz katerega jo otme Strnad; — led se udere pod Irmo in reši jo koder — Ida pade v jezero in Rus ji reši življenje. — To služi v zapletko, da se prične ljubezen med rešiteljem in rešenko (oz. pri Kodru nje sestričino). V feljtonih, ob raznih časih priobčenih, to ni motilo. Priznati mora to pravični kritik, dasi bi morda same zlovoljni sklepali iz tega na nedostatno fantazijo, a samo hvaleči baš istega izvajal, da le bogate fantazija more tako različno uporabljati isti dogodek.

Pa napisal sem že skoraj preveč, dasi bi lahko še mnogo mnogo. — Čitatelj pa, ki si po lastnem razmotrivanju ustvari o tem delu sodbo, mi gotovo pritrdi, da so te novelice prav lepe, zanimive slike iz ženskega življenja ter da vsaka od njih razodeva, da je njih oče zadržan pisatelj. X. Y.

Najnovejše vesti.

Atene 12. Predsednik krečanske narodne skupščine, Benizelo, je došel semkaj in je pred odhodom s Krete pedal samirašom nek memorandum, v katerem izjavlja, da so Krečani pripravljeni sprejeti avtonomijo, ako se odpravi s Krete turška garnizija. Krečanski narodni zbor se snide zbok sklepa o avtonomiji po sklepu miru. Benizelo bode nadomeščal kakor predsednik Sphaki Anakis.

Sredce 11. Danes je dospela v vazo francoska proučevalna družba glede ustanovitve bolgarske vojne mornarice. Predstojnika družbe je knez sijajno vzprejel v svoji palači.

Tegovinske brzojavke in vesti.
 Budimpešta: Pénionca za jeson 11.94 11.96 Pénionca za spomlad 1898 11.83 do 11.84 Oves za jeson 5.88 5.90. —
 Kava za jeson 8.40 8.45. Koruza za oktober 1897. 5.— 5.02
 Pénionca nova od 78 kil. f. 12.50—12.55 od 79 kilo 12.60 12.65 od 80 kil. f. 12.65—12.70., od 81. kil. f. 12.70 12.75, od 82 kil. for. 12.80 12.85. Jedomen 7:10 10.—
 prihod 6:30 6:50
 Pénionca: Sredne ponudbe, mlini rezervirani, mlačno f. Prodaja 15000 mt. at. 15—20 svč. conje. Rž 10 svč. conje. Koruza in oves nespremejena. Vreme: dež.

Praga. Nerafažirani sladkor for. 11.92 do —.—, Za notranji trgovini z Centrifugal f. 35/100 — Concasse f. 36/100, Cetvorni f. 37/100, v glavah f. 37.50 —
 Havro. Kava Santos good average za sept. 42.25 za januar 43.
 Hamburg. Santos good average za september 34.50, za december 35.75 za marc 36.15, za maj 36.75, srhalno.

Dunajska borza 13 septembra 1897		
	danes	včeraj
Dražavni dolg v papirju	102.20	102.85
v srebru	102.25	102.85
Avstrijska renta v zlatu	124.76	124.86
v bronzi	101.65	101.95
Kreditne akcije	363.25	363.50
London 10 let.	119.76	119.76
Napomni	9.52 1/2	9.52 1/2
30 marec	11.74	11.74
100 marec	46.92 1/2	46.20

Hiša na prodaj.

V sv. M. Magd. spodnji hiš. št. 105 je na prodaj dvonadstropna hiša z osmimi lepimi prostori in sicer dve sobi, dve kuhinji, en hlev za vole in oder za seno in dve kleti. Poleg hiše je sveta 104 sežnjev zemlje. Cena 2400 glđ. Več se izve v uredništvu „Edinosti“.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani

Naznanilo

o XVI. šolskem letu 1897/98.

Vpisovanje v šolo „Glasbene Matice“ se vrši

dne 16., 17., 18. in 19. septembra

dopoludne od 10.—12. ure v prostorih društvene šole

v **Večovi ulici.**

Poučevanje se prične v ponedeljek dne 20. septembra,

Učni predmeti:

Splošna glasbena teorija, zborovo petje } pouk je
 (dekliski, deški in dijaški možki zbor.) } brezplačen.

Harmonija, }
 kontrpunkt, } Učnine se plača za pouk v dveh
 solopetje, } tedenskih urah od predmeta
 glasovir, } 1 glđ. 50 nvč. na mesec
 gosli, }
 celo. }

Vpisnine se plača za vsakega gojenca 1 glđ.

Stariši gojencev morajo biti društveniki „Glasbene Matice“; ako niso se društveniki, plačajo pri vpisu gojenca 2 glđ. letne društvenine.

ODBOR.

M. U. Dr. Anton Záhorský

zdravnik za ženske in porodničar,

bišvi eksterni zdravnik gynaekološke klinike profesorja dr. Pawlika in porodničarske klinike prof. dra. Rubeška v Pragi.

Ordinuje: od 9—11 dop. 2—4 pop. Za uboge zastoj od 8—9 predpoludne.

Ulica Carintia št. 8.

Uniforme za jednoletne prostovoljce

vseh orožnih vrst po najnižji ceni in vsakovrstne vojaške oprave po originalnih tvorniških cenah, kakor tudi civilne obleke po najnovjšem kroju in fazonu pri **Franu Jiras**, zavod za uniformiranje Ulica Caserma šte. 9.

ZALOGA OLJA

i. t. d.

Prodaja na debelo in na drobno

Pošiljatve na zunaj od 5. litrov naprej.

CENE:

Olje jedilno fino	liter 28 nvč.
„ finejše	„ 32 „
„ oljkino	„ 36 „
„ oljkino fino	„ 40 „
„ namizno polufino	„ 44 „
„ namizno fino	„ 48 „
„ namizno finejše	„ 52 „
„ namizno najfinejše	„ 56 „
„ extrafino	„ 60—64 „
„ specialitetno	„ 72—80 „

Za Trst in okolice prosto na dom pustivši vrč brez zadatja

Anton Široca,

Via Acquedotto, št. 9, nasproti „Latteria Svizzera“